34ste jaar. — Nr 45. Zaterdag 16 April 1887.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

Drie maal per week **6** francs per jaar
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centimen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centimen per drukreg
Reclamen, vonnissen en andere artikels voora
of midden in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, 16 APRIL.

Van alles wat.

De *Réforme* bekent dat men aan de werkliê in het Walenland, de grootste onmogelijkheden kan wijsmaken. De holklinkendste woorden, zijn daar het meeste welkom. Die het hardste schreeuwt en de gekste diogen vertelt, is de bovenste.

« De Borains zijn overtuigd, zegt het blad, dat de werkstaking in eens door al de mogelijke stielen zal verklaard worden. Zij zijn zeker dat de gasten der beenhouwers, bakkers, wagenmakers, de mekaniekwerkers der spoorwegen, de stokers — kortom, dat al wat werkt, in eens den arbeid zal laten staan.

« Met een vertrouwen dat verwondert en tevens bedroeft bevestigen zij dat de algemeene werkstaking binnen de acht dagen kan plaats hebben, dat het gouvernement het geen drie dagen kan volhouden en dat men binnen de veertien dagen het algemeen stemrecht hebben zal.

Gelijk het *Handelsblad* het doet opmerken, is het inderdaad heel bedroevend dat men zooveel onzin aan den werkman in het Walenland kan wijsmaken ; maar aan wien de schuld, tenzij aan dat legioen woordenkramers, die het hoofd van den werkman vol zottigheden blazen !

Eene volledige werkstaking in alle stielen is ten eerste eene onmogelijkheid. Niet iedereen is zoo kortzichtig en zoo lichtgeloovig als de goede Borains, die zich door Defuisseaux bij den neus laten leiden ; maar nog, wat zou er het gevolg van zijn, indien deze *kon* ontstaan ? Wat anders dan de algemeene armoê ?

Het buitenland zou er het best mee varen want het zou in uitvoer en leveranties inpalmen wat wij nu bezitten. Geen werk meer, geen brood meer ! Honger, armoe, en gebrek ten allen kante, en hiervan zou de werkman zelf het meest van al te lijden hebben.

∴

Laat ons overigens bij die dwaze onmogelijkheid niet stilstaan, en vragen wat de werkliê toch wel denken te winnen met het algemeen stemrecht ? Men maakt hun wijs dat, als zij hun stembriefke in de bus zullen mogen steken, zij rijkdom en weelde gaan bekomen.

Wij begrijpen maar niet hoe die welvaart, dat renteniere in die stembus kan verborgen zitten ! Wel integendeel. Als zij zien hoe het in Frankryk gaat, waar men het zoo gewenschte stemrecht heeft, moet er ons maar weinig hoop overschieten.

Doch het algemeen stemrecht bekomen *in eeretien dagen* — ziedaar iets wat de deur toedoet ! Indien in dit stemrecht eenig geluk voor den werkman kon gevonden worden, zou het nog letterlijk onmogelijk zijn deze groote hervorming binnen veel langer tijd in te voeren ; men hervormt in geen veertien dagen een heel maatschappelijk bestaan.

Omwerpen is gauw gedaan, opbouwen is heel wat anders, en indien de *Réforme* wat meer van dit grondgebied ware uitgegaan, in plaats van te helpen woordenkramen, zou zij zich nu niet over de kinderlijke lichtgeloovigheid der Borains moeten beklagen.

Wij moeten opmerken dat in dit geval de vlaamsche werkman alweer honderdduizendmaal meer verstand aan den dag legt dan de waalsche. Dien toch zou men zoo'n lange ooren niet aanmaaien ! Dien toch zou men zoo'n vertelsels niet wijs maken !

Ten slotte herhalen wij — de *Réforme*, die zich nu beklaagt over de kortzichtigheid zijner waalsche vrienden, is een van die, welke hun het meeste lange ooren heeft aangemaid. Wanneer toch zal de werkman in België de ooren toestoppen voor al die exploiteerders van zijn ongelukkigen toestand ?

∴

Het schijnt dat de werkman eindelijk begint klaar te zien in de strekkingen van zekere socialistische aanvoerders, die meenden hem, als eenen onnozelen soul, met den neus te leiden !

Zoo lazen wij verleden week, dat een socialistisch blad, *de Voorwacht*, den beroemden Alfred Defuisseaux betichtte « van de winsten van zekere gazet, door hem opgesteld, die bestemd waren tot onderstand der ellendigen, gebruikt te hebben om zijne eigene schulden te betalen ! »

Zulks zou ons geenszins verwonderen, want wij hebben weinig of geen betrouwen in al die schoonklappers, die den werkman geenen anderen onderstand toebrengen dan zijne kwade driften nog wat meer op te hitsen en zijn lot nog wat harder te maken.

Nadat het bovengenoemd blad die hoonende beschuldiging tegen Defuisseaux, welken de socialisten vroeger als hunnen redder aanzagen, heeft ingebracht, voegt het er ten slotte bij :

« De arbeiders, welke gij gedurig vleidt, zullen uwe handelwijze naar verdienste schatten, gelijk zij de 1963 franken hebben geschat, welke gij u hebt toegeëigend van de som van 6000 franken, die aan eene arme weduwe toekwam ! »

Dat zijn de mannen die zich willen doen doorgaan als vrienden van het werkvolk, dat zijn de mannen die voor zending schijnen gekozen te hebben het lot van den werkman te verzachten !! Zij dragen in hun hart geen vonk van liefde voor de noodlijdenden, wat hen bezielt is de haat tegen de samenleving, wat zij betrachten is van fortuin te maken, zonder groote moeite en zonder gevaar !

Zeker de toestand van de werkende klas verdient al onze aandacht en het is onze plicht het lot van onzen noodlijdenden evenmensch, zooveel het in onze macht is, te verzachten, maar de werkman zelf zal nergens meer troost en sterkte vinden dan in den katholieken godsdienst, die hem het geduld leert en hem de hoop inboezemt op een beter leven !

∴

Het jaarlijksche gezaag der liberale gazetten over ons zoogezegde « pastoorsgouvernement » en over de voorrechten welke de geestelijkheid in ons land geniet, herbegint weer omdat er eenige priesters van den militairen dienst zijn vrijgesteld geweest.

Luistert, lezers, hoe onrechtveerdig, hoe belachelijk zelfs dat geuzengejammer is.

In 1882 wierden er in 't geheel 219 miliciens van den dienst ontslagen.

Van die 219 waren er juist 19 priesters terwijl er **200**, officieele schoolmeesters van den dienst werden vrijgesteld.

200 tegen 19, dat is geen klein verschil, eh !

Sedert 1882 is dat getal nagenoeg hetzelfde gebleven

En toch zullen de geuzen bij hoog en laag nog blijven beweren, dat de semaristen alle voorrechten genieten, terwijl de schoolmeesters getraiterd en vervolgd worden !

∴

Ge weet, lezers, met wat een misprijzen de geuzen over laadbouwers en buitenlieden spreken.

Onder de liberalen bestaat het vooroordeel dat zij, geuzen, alleen bekwaam zijn, en dat de katholieken, doch vooral de boeren, slechts dommerikken zijn.

De schoolstrijd heeft echter overal het tegenovergestelde bewezen.

De dorpsscholen, die volgens de liberalen niet dengen, hebben in 't algemeen veel meer bekwaamheidsbewijzen gewonnen dan de stadsscholen.

Brussel, het liberale en vrijdenkende Brussel, dat middenpunt van geuzenbeschaving en liberalism, moet onderdoen voor de dorpsscholen van Limburg !

En wat dient er meer gezeid ?

∴

Eene opmerking over de kiezing van Oostende.

M. Carbon, vader, die gekozen werd tegen M. Janssens, burgemeester, behaalde eene meerderheid van 15 stemmen.

M. de Stuers wint het nu op M. Carbon, zoon, met 18 stemmen.

Men ziet dat de kiezing te Oostende afhangt van eenen niemandalle, van een plaatselijk belang.

Op den buiten bekwam M. de Stuers 79 stemmen min der dan M. Carbon : in de stad slechts 97 meer dan hij.

Zoo als wij gezegd hebben, heeft de kiezing geen het minste politiek belang en als men denkt dat M. de Stuers de deur gaat opendoen voor de liberale kandidaten, in Vlaanderen, zal men zich erg vergissen !

∴

Het *Davidsfonds* heeft besloten aan de H. Vader ter gelegenheid van het vijftigjarig jubilé zijner priesterwijding, de verzameling te zenden van de boeken, welke het sedert zijne stichting heeft uitgegeven.

Deze verzameling is zeer aanzienlijk en zal eene eereplaats bekleeden onder de belgische giften. Het meeste deel der letterkundige en wetenschappelijke maatschappijen zullen hetzelfde doen.

∴

Weet gehoeveel de vergaderingen van het St-Vincentius-genootschap jaarlijks aan den armen uit deelen ? Omtrent 10 millioen frank !

Dat blijkt uit het algemeen verslag, onlangs te Parys verschenen.

En dat weldoen gebeurt zonder trommel of fluit !

Stads- & provincie nieuws.

Gemeente raad.

Zitting van dinsdag 12 april 1887 om 5 uren 's avonds.

Tegenwoordig : MM. Meyers, burgemeester, Coart en Schaetzen, schepenen, Claikens, Nicolaers en Slegers, leden.

Afwezig : MM. Barthels, Ghiném, Neven en Perreau.

M. de Burgemeester spreekt den welverdienden lof der inrichters van de Cavalcade en van al degenen die tot het welgelukken van dit liefdadigheidsfeest bijgedragen hebben. Het was, zeide hij, een feest van weldadigheid tezelfdertijd als een feest van eendracht.

M. Schaetzen drukt dezelfde gedachte uit.

De raad gaat over tot de dagorde.

1° *Likwidatie met M. Christiaens aangaande de werken uitgevoerd tusschen de Kraus en de Hasseltsche poorten.*

M. de Burgemeester deelt aan den raad mede dat het advies welk men aangaande deze zaak aan eenen advokaat van het hof van beroep gevraagd heeft, slechts binnen eenige dagen zal kunnen gegeven worden uit rede dat deze advokaat voor het oogenblik afwezig is.

Aangaande deze zaak geeft M. Burgemeester lezing van eenen brief van M. Pousset.

M. Pousset zegt dat volgens het verslag der dagbladen er in de zitting van den raad van 7 april gezegd geweest is dat het bestek der werken tusschen de Kruispoort en de Hasseltsche-poort, door hem opgemaakt, niet juist was in betgeen de voorziene aardwerken betreft.

M. Pousset zegt dat deze beweering onjuist is. De kuberaing kan men nog nazien bij middel der plannen die gemaakt geweest zijn. M. Pousset voegt erbij dat indien, gelijk hij het hebbende maten aan de regeering gevraagd heeft, een opzichter rekening gehouden had van het zand, den grond en de materialen door den aannemer verkocht, en indien het ontwerp van cohier van lasten niet veranderd geweest was, tegenstrijdig met de dikwijls herhaalde adviesen van M. Pousset, dan heden de likwidatie van deze zaak gemakkelijk zijn zou.

2° *Stadsmotten : bewatering en gezondmaking.*

M. Coart legt de kwestie uit. Het college verzoekt den raad de uitgave uit dien hoofde te doen, volgens het advies van M. den hoofd-ingenieur op 15,500 franken vast te stellen. Men zou aan het gouvernement vragen voor de drie vijfden en niet voor de helft tusschen te komen.

M. Slegers. — Er bestaat hier eene voorloopige vraag, deze is de kwestie van den afloop van het water. Heden heeft het water geenen afloop.

M. Coart. — De Motten zullen 75 centimeters gehoogd worden, zoo zal men de noodzakelijke helling bekomen. Er zullen 15,000 cubieke meters grond noodig zijn om de Motten te hoogen.

M. Slegers. Het ware een aanzienlijk werk de Motten 75 centimeters te hoogen, indien de waterlijn van den Jekerte hoog is, dan is de verhooging der Motten niet noodzakelijk en in tegenovergesteld geval, is dit werk onmogelijk. Maar de waterlijn van den Jeker moet te hoog zijn want het is daar de oorzaak waarvoor de meulen van M. Tournaye stil ligt.

M. Nicolaers. — De rooster van de brug van den ijzeren weg ligt te hoog.

M. Schaetzen is voor de gezondmaking der Motten. Hij gelooft niet dat de bewatering mogelijk zij.

M. Nicolaers vraagt of men niet een proefveld van de Motten zou kunnen maken na hunne gezondmaking.

M. Schaetzen zou de Motten voor eenen langen tijd willen verhuren, bij voorbeeld voor 30 of 35 jaar.

De raad, met eenparigheid van stemmen, geeft een gunstig advies in betgeen het studeeren van het ontwerp aangaat, maar al de leden maken voorbehouden voor betgeen de definitieve goedkeuring aangaat.

3° *Buurtwegen, weg n° 25 verbindende den steenweg van St-Truiden met den Hasseltschen steenweg, plan van rechtlijning.*

M. de Burgemeester zegt dat de raad vroeger het ontwerp van rechtlijning aangenomen heeft. Heden wordt de definitieve goedkeuring gevraagd. Geene opmerkingen.

4° *Vraag van rechtlijning door M. Toppet.*

Het college stelt voor dit punt uit te stellen tot dat de administratie der bruggen en wegen het ontwerp van trottoir zal doen kennen, langs den Noorderwal te vervaardigen.

Aangenomen.

5° *Buurtwegen, Weg van Henis, verandering.*

M. de Burgemeester legt de kwestie uit waarmede de raad zich reeds in eene vorige zitting bezig gehouden heeft.

M. Coart stelt voor een plan van delimitatie te doen opmaken. Men zou dit plan bekend maken en men zou de opmerkingen hooren die er tegen zouden gemaakt worden.

M. Slegers is van hetzelfde gedacht als M. Coart. Hij ook zou een algemeen plan van rechtlijning voor de gansche straat willen zien maken.

M. Coart. — De raad zou de breedte der straat moeten vaststellen. Het college zou beraadslagen hoe het plan zou gemaakt worden.

Aangenomen.

M. Slegers. — De iswoners van den Maestrichterlanbourg, die de verbreeding der Statiestraat voorzien, vragen of de leden der kamer van volksvertegenwoordigers voor het arrondissement Tonheren niet zouden hunnen bekomen betgeen te Jonfosse bestaat, eenen onderaarschen doorgang voor voetgangers.

M. de Burgemeester. — Op onze vraag is deze kwestie door ingenieurs gestudeerd geworden. deze doorgang zou een recht vuilnis nest zijn. Wat betreft eene brug boven den ijzeren weg te maken, dat zou een zeer duur werk zijn en dat weinig nut zou opleveren. De administratie is er niet gunstig aan.

6° *Paleis van Justicie. Herstelling.*

M. de Burgemeester zegt dat ingevolge eene vorige beraadslaging van den raad, hij eenen brief aan M. den voorzitter van het tribunaal gezonden heeft om aan het tribunaal te vragen zijne wenschen uit te drukken in betgeen de herstelling van het paleis van Justicie aangaat. Tot heden is er nog niet op dezen brief geantwoord geworden.

M. Claikens stelt voor eenen rappel brief aan M. den Voorzitter te schrijven.

7° *Overschot van gemeente grond langs den stadswal, tusschen den steenweg van St-Truiden en den weg van Fexhe-le-haut-Clocher. — Vraag van aankoop.*

Het college zal gelast worden een plan voor den verkoop te maken en later zal dit plan het plan van delimitatie worden.

De raad stelt vast dat de wal overal dezelfde breedte hebben zal.

De raad houdt zich daarna bezig met verhuring van het bureel van weldadigheid en van godshuizen alsook met de aflegging van renten aan deze gestichten verschuldigd.

De liefdadigheids cavalcade ingericht ten voordeele der slachtoffers van de koolmijnramp van Pâturages en der armen van Tongeren, heeft verleden maandag onze voornaamste straten doorloopen onder de straten der eerste lentezon.

Al onze maatschappijen hebben edelmoedig bijgedragen tot het welgelukken van dit edelmoedig werk ; ook heeft de uitslag alle verwachtingen overtroffen.

Wij waren voornemens de breedvoerige beschrijving te maken van de merkwaardigste groepen en wagens die aan den stoet deel namen. Wij zullen dit niet pogen, want wij zouden ze allemaal zonder de minste uitzondering moeten noemen.

Bepalen wij ons met eene enkele bemerking. De goede uitslag van het liefdadigheidsfeest is te danken aan de eenstemmigheid waarmede eenieder zich aan het werk gezet heeft om het feest te doen lukken. Dat deze eenparigheid op het politiek terrein niet kan plaats hebben, dat is ongelukkiglijk maar al te waar. Doch op grond van openbare vermaken en van liefdadigheidsfesten moeten alle gezindheden zich de hand geven. Het feest van verleden maandag bewijst dat zulks aiet zoo moeilijk is als men het doorgaans meent.

De commissie gelast met de inrichting der liefdadigheids-cavalcade die maandag laatsleden te Tongeren plaats gehad heeft, komt de rekening der ingezamelde sommen op te maken. De volledige som beloopt fr. 1569. 5.

De helft van deze som is aan M. den gouverneur van Henegouwen gezonden geworden ten voordeele der slachtoffers van de ramp van Quaregnon ; de andere helft is aan het liefdadigheids-bureel van Tongeren overhandigd geworden.

De commissie bedankt al de societeiten en al de personen der stad welke deel aan de cavalcade genomen hebben. Zij bedankt insgelijks, in naam der ongelukkige slachtoffers van Quaregnon en der armen van Tongeren, de Tongersche bevolking aan wier liefdadigheids gevoelens men nooit te vergeefs eenen oproep gedaan heeft.

De lijsten der nieuwjarsgiften aan Z. H. den Paus, zullen toekomende week gesloten worden. De personen die nog verlangen deel te nemen aan dit werk, worden dringend verzocht ons hunne giften zonder uitstel te doen toekomen.

Ziehier den uitslag van het bekwaamheids kiesexamen voor Tongeren. 11 personen waren ingeschreven, 9 hebben het diploma bekomen.

De derde en laatste zittijd van den militieraad van het arrondissement Tongeren, zal geopend worden aanstaande woensdag 20 april.

De raad zal voor alle kantons zitting houden op het stadhuis te Tongeren.

Wij herinneren dat de jaarlijksche tentoonstelling der kerkornamenten vervaardigd door de damen der associatie van de gedurige aanbidding en van het werk der arme kerken dit jaar zal plaats hebben bij de zusters van Maria, St-Jansstraat te Tongeren.

Zij zal open zijn morgen 17 april van 10 uren 's morgens tot middag en van 3 tot 6 uren namiddag ; den 18, 19, 20 en 21 april van 2 tot 6 uren en den 24 april van 10 tot 12 uren voormiddag en van 3 tot 6 uren namiddag.

Genootschap tot bevordering der stoffelijke en zedelijke belangen der Vlamingen, te Luik verbliyvende.

Loterij verleend door koninklijk besluit van den 25 januari 1887.

Waarde der loten 5000 fr.

EENIGE BLIKKEN (1)

OVER HET

OUD TONGEREN

(VERVOLG.)

Meestal dier huizen met uithangborden waren van hout gemaakt en met strooi gedekt : de werkplaatsen en de winkels bevonden zich gelijkgronds en open ; ook handelde men om zoo te zeggen in de volle lucht, want de kooper bleef buiten, en het gerieven deed men op eene breede plaat die zich de straat in richtte ; soms was dit uitwinkelen tegen regen en zon bevrijd door een soort van dakje. Na het kleppen der avond klok, liet men dit dak tot op de uitwinkelplaats zakken en alzoo bevond zich het huis gehel gesloten. Om eene echte gedachte daarover te hebben, verzoeken wij onze lezers zich te herinneren voor zijn herbouwen het huis Denis onder op de Groote-Markt. Andere huizen waren geheel in hout, met verdiepingen die de eene de andere overhelden ; die verdiepingen rustten op dikke eiken balken wier uiteinden met snijwerken versierd waren. In dien aard was het huis « *de Louvre*, » in de Maastrichterstraat, het huis der broeders Alexander op den Plein, alsook nog dat vroeger gekend onder den naam van *de drie Braipkens* in de Helmelingenstraat.

In die tijden, kende men de stadsverlichting niet, overigens de stedelijke reglementen steunende op de levenswijze onzer voorouders maakten deze verlichting toen zoo noodzakelijk niet als heden. Immers alsdan trokken de burgers bij het vallen des avond naar hunne huizen en kwamen om zoo te zeggen niet meer uit. Om ons daarvan te overtuigen, zal het genoeg zijn aan te halen dat Prins-bisschop Jan-Lodewyk van Elderen eene verordering uitgaf door dewelke hij verbod stelde aan alle waarden, herbergiers en brouwers nog te drinken te geven na negen uren 's avonds in den zomer en na acht uren in den winter.

De rijke lieden die des nachts moesten uitgaan, deden zich door eenen fakkeldragende knecht vergezellen, en gekomen zijnde aan het huis waar zij moesten binnentreden, doofde men deze fakkel uit met ze in eenen grooten ijzeren kaarsenhoorn die zich aan de deur van bijna elke woning bevond, te steken.

Verscheidene malen reeds in ons kort beschrijven der geschiedenis van Tongeren, hebben wij gesproken overde *Steden of ambachten* ; wij zullen niet langer uitstellen onze lezers eenige woorden uitlegging over die oude corporatien te geven.

Van af de XIIe eeuw, ziet men de ambachtsheden, die den zelfden stiel oefenen, zich allengskens vereenigen : den zelfden staat bedevende, dikwijls in dezelfde wijk of straatgehuisvest, samen in dagelijksche betrekking, dezelfde belangen hebbende, dezelve lasten dragende, dit alles bracht deze vereeniging bij ; ook zag men reeds in de veertiende eeuw dat in bijna al onze steden de ambachtsheden alzoo in corporatien geschaard waren. Het hoofdbestuur bij het goedkeuren van hun inrichten gaf hen een *Charter* die hunne reglementenen voorrechten van ambtswege vaststelde. Het oudste *Charter* der ambachten van Tongeren dat in onze archieven bewaard is, is dat der slachters van het jaar 1399 gedagtekend.

Een der voornaamste voorrechten welke die oude *Charters* de ambachts-corporatien toekennen is ongetwijfeld den alleenhandel of *Monopole*, want dank aan dit hadden de leden der ambachten uitsluitelijk het recht die stieden te drijven.

In het begin hadden zij geenen invloed op de politieke beweging, maar met hun versterken gaven zij aan hunne instelling eene nieuwe richting en beweerden in de regeeringszaken de overhand te hebben.

Te machtig waren zij naar eenigen tijd geworden opdat hun dit had kunnen ontkend worden, en zelfs gebeurde het in de middeleeuwen niet zelden dat de *ambachten* zich deze rechten met de wapens in de handen deden toeeigenen.

Te Tongeren ziet men deze corporatien van in het midden der 14e eeuw inrichten ; zij waren twaalf in getal : de slachters, de bakkers, de brouwers, de schoenmakers, de lakenmakers, de vollers, de kramers, de smeden, de hoedwerkers, de kleermakers, de looiers en de wevers. Deze corporatien bewamen hier ter stede ook merkwaardige politieke voorrechten en hadden aldus grooten invloed : zij waren het die de burgemeesters en de andere leden der regeering kozen, die in hunne algemeene vergaderingen de beslissingen gehoogd worden, zoo zal men de noodzakelijke helling bekomen. Er zullen 15,000 cubieke meters grond noodig zijn om de Motten te hoogen.

M. Slegers. Het ware een aanzienlijk werk de Motten 75 centimeters te hoogen, indien de waterlijn van den Jekerte hoog is, dan is de verhooging der Motten niet noodzakelijk en in tegenovergesteld geval, is dit werk onmogelijk. Maar de waterlijn van den Jeker moet te hoog zijn want het is daar de oorzaak waarvoor de meulen van M. Tournaye stil ligt.

M. Nicolaers. — De rooster van de brug van den ijzeren weg ligt te hoog.

M. Schaetzen is voor de gezondmaking der Motten. Hij gelooft niet dat de bewatering mogelijk zij.

M. Nicolaers vraagt of men niet een proefveld van de Motten zou kunnen maken na hunne gezondmaking.

M. Schaetzen zou de Motten voor eenen langen tijd willen verhuren, bij voorbeeld voor 30 of 35 jaar.

De raad, met eenparigheid van stemmen, geeft een gunstig advies in betgeen het studeeren van het ontwerp aangaat, maar al de leden maken voorbehouden voor betgeen de definitieve goedkeuring aangaat.

3° *Buurtwegen, weg n° 25 verbindende den steenweg van St-Truiden met den Hasseltschen steenweg, plan van rechtlijning.*

M. de Burgemeester zegt dat de raad vroeger het ontwerp van rechtlijning aangenomen heeft. Heden wordt de definitieve goedkeuring gevraagd. Geene opmerkingen.

4° *Vraag van rechtlijning door M. Toppet.*

Het college stelt voor dit punt uit te stellen tot dat de administratie der bruggen en wegen het ontwerp van trottoir zal doen kennen, langs den Noorderwal te vervaardigen.

Aangenomen.

5° *Buurtwegen, Weg van Henis, verandering.*

M. de Burgemeester legt de kwestie uit waarmede de raad zich reeds in eene vorige zitting bezig gehouden heeft.

M. Coart stelt voor een plan van delimitatie te doen opmaken. Men zou dit plan bekend maken en men zou de opmerkingen hooren die er tegen zouden gemaakt worden.

M. Slegers is van hetzelfde gedacht als M. Coart. Hij ook zou een algemeen plan van rechtlijning voor de gansche straat willen zien maken.

M. Coart. — De raad zou de breedte der straat moeten vaststellen. Het college zou beraadslagen hoe het plan zou gemaakt worden.

Aangenomen.

M. Slegers. — De iswoners van den Maestrichterlanbourg, die de verbreeding der Statiestraat voorzien, vragen of de leden der kamer van volksvertegenwoordigers voor het arrondissement Tonheren niet zouden hunnen bekomen betgeen te Jonfosse bestaat, eenen onderaarschen doorgang voor voetgangers.

M. de Burgemeester. — Op onze vraag is deze kwestie door ingenieurs gestudeerd geworden. deze doorgang zou een recht vuilnis nest zijn. Wat betreft eene brug boven den ijzeren weg te maken, dat zou een zeer duur werk zijn en dat weinig nut zou opleveren. De administratie is er niet gunstig aan.

6° *Paleis van Justicie. Herstelling.*

M. de Burgemeester zegt dat ingevolge eene vorige beraadslaging van den raad, hij eenen brief aan M. den voorzitter van het tribunaal gezonden heeft om aan het tribunaal te vragen zijne wenschen uit te drukken in betgeen de herstelling van het paleis van Justicie aangaat. Tot heden is er nog niet op dezen brief geantwoord geworden.

M. Claikens stelt voor eenen rappel brief aan M. den Voorzitter te schrijven.

7° *Overschot van gemeente grond langs den stadswal, tusschen den steenweg van St-Truiden en den weg van Fexhe-le-haut-Clocher. — Vraag van aankoop.*

Het college zal gelast worden een plan voor den verkoop te maken en later zal dit plan het plan van delimitatie worden.

dier raadsheeren goed of afkeurden, en ook die elk jaar een lid uit iedere corporatie noemden om de gemeente rekeningen na te zien en goed te keuren.

Elk *ambacht* had als opperhoofd een overste, *Doyen* of *Gouverneur* genoemd, jaarlijks gekozen, die beurtelings met de regeering dagelijks op het stadhuis moest zetelen. In de corporatie zelf, vond men eene strenge rangopvolging : de leden verdeelden zich in : *meesters*, *waardeesten* en *leerjongens*. De *meesters*, waren degene die de werken aannamen ; zij alleen genoten ten volle van alle privilegien die de corporatie waren toegekend, zij alleen waren kiezers en kiesbaar. De *leerjongens*, waren de betaalde werkmannen in dienst van een *meester* ; zij waren ingeschreven in de corporatie ruits te bewijzen dat zij hunnen leertijd hadden gedaan. De *leerjongens* eindelijk, waren degene die regelmatig aangenomen waren bij eenen *meester* ten einde eenen stiel aan te leeren. Om *meester* te worden moest men verscheidene voorwaarden vervullen : 1 eenen zekeren ondersdom hebben, 2 een *meesterstuk* gemaakt hebben, goedgekeurd door de overste der corporatie, 3 den eed afleggen aan de gemeente en aan de corporatie, 4 zekere rechten betalen aan de corporatie, de stad en den Prins bisschop.

Elk ambacht had eenen bijeenkomzaal waar de leden over hunne belangen beslisten : de algemeene vergaderingen hadden plaats op onzen *Vlasmarkt*, achter het stadhuis.

Iedere stiel ook bevond zich onder de bescherming van eenen patroon dien hij bijzonder vereerde, aan wien hij met zijne gelderen een altaar, zelfs ook eene kapel toewijdde. Zoo hadden de slachters St-Antonius ; de bakkers, in dewelke de molders begrepen waren, St-Albrecht en St-Lucia ; de schoenmakers SS. Crispinus en Crispinianus ; de smeden St-Loei ; de kramers St-Nicolas ; de kleermakers St-Ursula ; de hoeders St-Jan ; en de wevers St-Catharina. Bij het lezen van de reglementen dezer latste moet men gebeuren dat zij plachten zich aan den dronk over te geven, want alleenlijk hun *Charter* bevatte eene strat tegen degene die op eene onregelmatige wijze zullen drinken op de vergadering der corporatie, en de daarbo voorgeschreven boete beliep 25 *gouden*.

De krijgslieden der stad bestonden alleenlijk uit de leden der *ambachten* ; iedereen moest zijne wapens koopen ; elke corporatie kwa eene der poorten of torens der stad te onderhouden en desnoods te verdedigen, ook allen hadden zij verschillende stukken kanon, wagens en tenten om een krijg te voeren.

Onze *steden* bleven hunne politieke voorrechten behouden tot onder Prins Maximilaan van Beieren. Deze, hunnen prijsgeloven invloed wilende vernietigen. Hieruit voortvloeiend uit de wanorden die zich in het jaar 1884 hadden opgedaan, tot geleegenheid van het kiezen der regeering ; hij vernietigd hun in het jaar 1885 nog deel te nemen aan de kiezingen en, om hunnen invloed gansch uit te roeien, legde hij de hand op de hunnieren der corporatien en betaalde er de stadsschulden mede. In 1789 kregen zij een gedeelte van hunne oude rechten weder, tot dat zij bij het invallen der Franschen voor goed verdwenen.

Wordt vervolgd.

(1) Verboden nadruk.